

संक्षिप्त

गडचिरोली जिल्ह्यात टसर रेशीम कोष बाजारपेठ उभारणीस मान्यता

आत्ताच एक्सप्रेस

मुंबई/ प्रतिनिधी/ राज्यातील टसर रेशीम उत्पादक शेतकऱ्यांच्या उत्पादनास योग्य व हमखास दर मिळावा, तसेच पूर्व विदर्भातील टसर रेशीम मूल्यसाखळी अधिक बळकट व्हावी, या उद्देशाने गडचिरोली जिल्ह्यातील आरमोरी येथे शासकीय टसर रेशीम कोष बाजारपेठ उभारण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

एकात्मिक व शाश्वत वस्त्रोद्योग धोरण २०२३-२८ अंतर्गत हा निर्णय घेण्यात आला असून, या प्रकल्पासाठी ३.८८ कोटी इतक्या खर्चास मान्यता देण्यात आली आहे. या आधुनिक टसर रेशीम कोष बाजारपेठेमुळे रेशीम शेतकऱ्यांना खुल्या व पारदर्शक बाजारात विक्रीची सुविधा उपलब्ध होणार असून, कोषांना योग्य व स्पर्धात्मक दर मिळणार आहे.

या माध्यमातून टसर रेशीम उत्पादन, साठवण, लिलाव व विपणनासाठी आवश्यक पायाभूत सुविधा निर्माण होणार आहेत. तसेच स्थानिक स्तरावर रोजगारनिर्मिती होऊन ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला चालना मिळणार आहे. या बाजारपेठेसाठी प्रशासकीय इमारत, पाणीपुरवठा, स्वच्छता व्यवस्था, विद्युतीकरण, दिव्यांगांसाठी सुलभ सुविधा, अंतर्गत रस्ते व निचरा व्यवस्था आदी सर्व आवश्यक घटकांचा समावेश करण्यात आला आहे.

या प्रकल्पाची अंमलबजावणी रेशीम संचालनालयामार्फत करण्यात येणार असून, केंद्र सरकारच्या केंद्रीय रेशीम मंडळ यांच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार कार्यवाही केली जाणार आहे. हा उपक्रम टसर रेशीम शेतकऱ्यांसाठी आर्थिक स्थैर्य, बाजारातील विश्वास व शाश्वत उत्पन्नाचा मजबूत आधार ठरणार आहे. याबाबतचा शासन निर्णय जारी करण्यात आला आहे.

माजी सैनिक, सैनिक पत्नी व पाल्यांसाठी मेस्को सिक्युरिटीमध्ये भरती

आत्ताच एक्सप्रेस

मुंबई/ प्रतिनिधी/ माजी सैनिक, वीर नारी तसेच सेवानिवृत्त व सेवेतील जवानांच्या पत्नी आणि अवलंबित पाल्यांसाठी मेस्को सिक्युरिटीकडून सुरक्षा रक्षक पदासाठी भरती प्रक्रिया सुरू करण्यात आली आहे. ही भरती कंत्राटी सेवा पद्धतीवर असून, उमेदवारांना त्यांच्या राहत्या घरापासून १० ते १५ किलोमीटर अंतरावर कामाचे ठिकाण देण्यात येणार आहे अशी माहिती मुंबई शहरचे जिल्हा सैनिक कल्याण अधिकारी यांनी प्रसिध्दीपत्रकाद्वारे दिली आहे.

कंत्राटी सेवा पद्धतीवर सुरक्षा रक्षक भरण्यात येणार आहे. या पदासाठी दररोज ८ तास काम, आठवड्यातून १ साप्ताहिक सुट्टी, पीएफ ईएसआय अंतर्गत जीवन विमा सुविधा, बोनस व ग्रॅज्युइटी या सुविधा आहेत. या पदासाठी एक्स सर्व्हिसमन, आर्मी, नेव्ही व एअर फोर्स साठी ३५ ते ५८ वर्षे, सीआरपीएफ, एसआरपीएफ, बीएसएफ, सीआयएसएफ, आयटीबीपी, होमगार्ड यासाठी ३५ ते ५५ वर्षे वयोमर्यादा, माजी सैनिकांच्या (ईएसएम) वीर नारी : १८ ते ४५ वर्षे, माजी सैनिकांच्या (ईएसएम) वीर पत्नी : १८ ते ४५ वर्षे, माजी सैनिकांच्या (ईएसएम) वीर पाल्य ईएसएम पाल्य : २१ ते ३५ वर्षे ही वयोमर्यादा आहे.

या पदासाठी आवश्यक कागदपत्रे आधार कार्ड,पॅन कार्ड, बँक पासबुक (स्वतःचे व वारसाचे), डिस्चार्ज बुक, पीपीओ, एक्स सर्व्हिसमन आयडी (सेवानिवृत्त जवानांसाठी), मेस्को कोर्स सर्टिफिकेट (वीर नारी, सेवानिवृत्त व सेवेतील जवानांच्या पत्नी व पाल्यांसाठी) मेस्को सिक्युरिटीद्वारे राबविण्यात येणारी ही भरती प्रक्रिया माजी सैनिक व त्यांच्या कुटुंबीयांसाठी आर्थिक स्थैर्य आणि सुरक्षित भविष्याची दिशा देणारी ठरणार आहे. इच्छुक व पात्र उमेदवारांनी तात्काळ अधिकारिकां यांना आवाहन मुंबई शहर जिल्हा सैनिक कल्याण अधिकारी यांनी केले आहे.

संपर्कासाठी क्रमांक:- क्षेत्रीय व्यवस्थापक (९९९०३१२३१२), सुरक्षा अधिकारी (७४२०००२८३१) कार्यालयीन दूरध्वनी (९४६६८८९८८७)

महापौर आरक्षण २०२६ः

१५ महापालिकांत 'महिला राज'; मुंबई-पुण्यात पुन्हा चुरस!

आत्ताच एक्सप्रेस

मुंबई/ प्रतिनिधी/

राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांचे निकाल लागल्यानंतर सर्वांचे लक्ष लागू राहिलेल्या महापौरपदाच्या आरक्षणाची सोडत आज जाहीर झाली. २९ पैकी तब्बल १५ महापालिकांचे नेतृत्व महिलांकडे सोपवण्यात आले आहे. यामध्ये मुंबई, पुणे, नागपूर यांसारख्या 'ए-ग्रेड' शहरांचा समावेश असल्याने राजकीय वर्तुळात मोठी खळबळ उडाली आहे.

मुंबई आणि पुणे: दोन्ही महत्त्वाच्या शहरांचे महापौरपद 'सर्वसाधारण महिला' प्रवर्गासाठी आरक्षित.

एकूण चित्र: २९ पैकी १७ पदे खुली, ८ ओबीसी, ३ अनुसूचित जाती आणि १ अनुसूचित जमाती साठी

आरक्षित.

राजकीय गोंधळ: मुंबईतील सोडतीवेळी शिवसेना (ठाकरे गट) ने अनुसूचित जमाती प्रवर्ग वगळल्याचा आणि चक्राकार पद्धत न पाळल्याचा आरोप करत जोरदार घोषणाबाजी केली.

मुंबई महापौर आरक्षणावेळी शिवसेना नेत्या किशोरी पेडणेकर आणि इतर कार्यकर्त्यांनी आक्रमक पवित्रा घेतला. त्यांच्या मते, मुंबईत आरक्षण देताना ठराविक प्रवर्गांना डावलले गेले असून ही प्रक्रिया सत्ताध्याऱ्यांच्या फायद्यासाठी 'मॅनिपुलेट' केली असल्याचा त्यांचा आरोप आहे. विशेषतः ओबीसी आणि अनुसूचित जमाती प्रवर्गांच्या बाबतीत फिरत्या आरक्षणाचा नियम पाळला नसल्याचे त्यांनी म्हटले आहे.

तुमच्या शहराचा महापौर कोणत्या प्रवर्गाचा ? (संपूर्ण यादी)

अ.क्र.	महानगरपालिका महापौर	आरक्षण प्रवर्ग	अ.क्र.	महानगरपालिका महापौर	आरक्षण प्रवर्ग
१	बृहन्मुंबई	सर्वसाधारण महिला	१६	अमरावती	सर्वसाधारण खुला
२	पुणे	सर्वसाधारण महिला	१७	चंद्रपूर	ओबीसी (महिला)
३	नागपूर	सर्वसाधारण महिला	१८	सांगली-मिरज-कुपवाड	सर्वसाधारण खुला
४	ठाणे	अनुसूचित जाती (खुला)	१९	वसई-विरार	सर्वसाधारण खुला
५	कल्याण-डोंबिवली	अनुसूचित जमाती (खुला)	२०	मिरा-भाईंदर	सर्वसाधारण महिला
६	नवी मुंबई	सर्वसाधारण महिला	२१	उल्हासनगर	ओबीसी (खुला)
७	छत्रपती संभाजीनगर	सर्वसाधारण खुला	२२	भिवंडी-निजामपूर	सर्वसाधारण खुला
८	नाशिक	सर्वसाधारण महिला	२३	पनवेल	ओबीसी (खुला)
९	पिंपरी-चिंचवड	सर्वसाधारण खुला	२४	मालेगाव	सर्वसाधारण महिला
१०	कोल्हापूर	ओबीसी (खुला)	२५	धुळे	सर्वसाधारण महिला
११	सोलापूर	सर्वसाधारण महिला	२६	नांदेड-वाघाळा	सर्वसाधारण महिला
१२	लातूर	अनुसूचित जाती (महिला)	२७	परभणी	सर्वसाधारण खुला
१३	जळगाव	ओबीसी (महिला)	२८	इचलकरंजी	ओबीसी (खुला)
१४	अहिल्यानगर	ओबीसी (महिला)	२९	जालना	अनुसूचित जाती (महिला)
१५	अकोला ओबीसी	(महिला)			

मुंबई व पुणे विद्यापीठांमध्ये आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृह उभारण्याबाबत बैठक

आत्ताच एक्सप्रेस

मुंबई/ प्रतिनिधी/

राज्यातील अनेक आदिवासी विद्यार्थी उच्च शिक्षणासाठी दुर्गम भागातून मुंबई, पुणे यांसारख्या मोठ्या शहरांमध्ये येतात. या विद्यार्थ्यांना त्यांच्या शैक्षणिक परिसरात राहण्याची सोय व्हावी यासाठी मुंबई व पुणे विद्यापीठांच्या परिसरात वसतिगृह उभारण्यासंदर्भात आढावा बैठक आदिवासी विकास मंत्री डॉ. अशोक चव्हेरे यांच्या अध्यक्षतेखाली झाली.

बैठकीस मुंबई विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. रवींद्र कुलकर्णी, पुणे विद्यापीठाचे

कुलगुरू डॉ. सुरेश गोसावी, ठाणे अप्पर आयुक्त गोपीचंद कदम, सहसचिव मच्छिंद्र शेळके, मुख्य अभियंता उज्ज्वल डांबे उपस्थित होते. आदिवासी विकास मंत्री डॉ. चव्हेरे म्हणाले, आदिवासी विद्यार्थ्यांना शिक्षणासाठी लागणाऱ्या सर्व सोयी सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी आदिवासी विकास विभाग नेहमीच प्रयत्नशील असतो. अनेक विद्यार्थी शिक्षणासाठी आपला जिल्हा सोडून इतर जिल्ह्यात जात असतात. या वसतीगृहांचा लाभ केवळ विद्यापीठातीलच नव्हे तर विद्यापीठाशी संलग्न विविध महाविद्यालयांमध्ये शिक्षण

घेणाऱ्या आदिवासी विद्यार्थ्यांनाही मिळणार आहे. त्यामुळे एकाच ठिकाणी अनेक विद्यार्थ्यांना सुरक्षित व परवडणाऱ्या निवासाची सोय उपलब्ध होणार आहे. आगामी काळात राज्यातील इतर प्रमुख विद्यापीठांच्या परिसरातही अशाच प्रकारच्या वसतीगृह सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. आदिवासी समाजाचा इतिहास आणि संस्कृती पुढील पिढ्यांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी प्रमुख विद्यापीठांमध्ये आदिवासी अध्ययन व संशोधन केंद्र सुरू करण्यासंदर्भातील प्रस्ताव असल्याची माहितीही यावेळी देण्यात आली.

शेअर बाजारात 'ट्रम्प कार्ड'ची जादू!

सेन्सेक्स ७५० अंकांनी उसळला; गुंतवणूकदारांचे कोट्यवधी रुपये परतले

आत्ताच एक्सप्रेस

मुंबई/ प्रतिनिधी/

गेल्या काही दिवसांपासून सातत्याने घसरणाऱ्या भारतीय शेअर बाजाराला आज अखेर उभारी मिळाली आहे. अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांच्या एका सकारात्मक विधानाने जागतिक बाजारात नवचैतन्य आले असून, त्याचे पडसाद दलाल स्ट्रीटवरही उमटले. आज बाजार उघडताच सेन्सेक्समध्ये तब्बल ७५० हून अधिक अंकांची तेजी पाहायला मिळाली, तर निफ्टीने २५,४०० चा टप्पा यशस्वीपणे ओलांडला.

बाजार वधारण्यामागील ३ मुख्य कारणे: १. ट्रम्प यांची 'नरमाई' आणि ग्रीनलॅंडचा मुद्दा: डोनाल्ड ट्रम्प यांनी ग्रीनलॅंडवर ताबा मिळवण्यासाठी सैन्याचा वापर करणार नाही, असे स्पष्ट केल्याने जागतिक युद्धाची भीती कमी झाली आहे. तसेच, युरोपियन देशांवर लादले जाणारे 'टॅरिफ' (व्यापार शुल्क) सध्या लांबणीवर टाकल्यामुळे अमेरिका-युरोपमधील 'ट्रेड वॉर'चा धोका टळला आहे.

२. भारत-अमेरिका व्यापार कारांचे संकेत: दावोसमध्ये बोलताना ट्रम्प यांनी भारतासोबत लवकरच एक मोठा आणि

अमेरिकेने युरोपवरील टॅरिफचा निर्णय पुढे ढकलणे ही जागतिक अर्थव्यवस्थेसाठी मोठी दिलासादायक बातमी आहे. यामुळे भारतासारख्या विकासनशील बाजारपेठांमधील जोखीम कमी झाली असून, येणाऱ्या काळात बाजार अधिक स्थिर होऊ शकतो. - व्ही. के. विजयकुमार, मुख्य गुंतवणूक रणनीतीकार, जिओजिट इन्व्हेस्टमेंट.

सकारात्मक व्यापार करार करण्याचे संकेत दिले आहेत. यामुळे भारतीय उद्योगांमध्ये उत्साहाचे वातावरण असून गुंतवणूकदारांचा आत्मविश्वास वाढला आहे.

३. मिडकॅप आणि स्मॉलकॅपमध्ये 'दिवाळी': गेल्या अनेक दिवसांपासून विक्रीचा दबाव झेलणाऱ्या मिडकॅप आणि स्मॉलकॅप शेअर्समध्ये आज पुन्हा एकदा जोरदार खेडी दिसून आली. जागतिक स्तरावरील अनिश्चितता कमी झाल्याने गुंतवणूकदारांनी पुन्हा एकदा इक्विटीमध्ये पैसा गुंतवण्यास सुरुवात केली आहे.

आजची स्थिती एका नजरेत: सेन्सेक्स: ७७३ अंकांची उसळी घेत उच्चांकी पातळीवर. निफ्टी: २४५.३५ अंकांच्या वाढीसह २५,४०० च्या पार. गुंतवणूकदार: गेल्या तीन दिवसांच्या घसरणीनंतर आज गुंतवणूकदारांच्या संपत्तीत मोठी भर.

नेताजी सुभाषचंद्र बोस : समताधिष्ठित राष्ट्रनिर्मितीचा तेजस्वी मार्ग

भारतीय स्वातंत्र्यलढ्याचा इतिहास हा केवळ राजकीय सत्तांतराचा दस्तऐवज नसून तो भारतीय समाजाच्या आत्मसन्मानाचा, सामाजिक परिवर्तनाचा आणि मानवी प्रतिष्ठेच्या पुनर्स्थापनेचा प्रदीर्घ संघर्ष आहे. या संघर्षात अनेक थोर नेत्यांनी आपले विचार, कृती आणि बलिदान यांच्या माध्यमातून राष्ट्राला नवी दिशा दिली. मात्र या सर्वांमध्ये नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांचे व्यक्तिमत्त्व विलक्षण तेजस्वी, धैर्यशील आणि दूरदृष्टीपूर्ण होते. नेताजी हे केवळ सशस्त्र क्रांतीचे नेतृत्व करणारे योद्धा नव्हते, तर ते भारतीय समाजाच्या सामाजिक, आर्थिक आणि नैतिक पुनर्रचनेचे स्वप्न पाहणारे महान समाजचिंतक होते. २३ जानेवारी १८९७ रोजी ओडिशातील कटक येथे जन्मलेले नेताजी संपूर्ण आयुष्य देशाच्या स्वातंत्र्यासाठी आणि समाजाच्या सर्वांगीण उन्नतीसाठी झटले.

नेताजींच्या जीवनकार्याचा विचार करताना हे स्पष्टपणे जाणवते की, त्यांच्या दृष्टीने स्वातंत्र्याचा अर्थ अत्यंत व्यापक होता. परकीय सत्तेपासून मुक्त होणे हे स्वातंत्र्याचे केवळ पहिले पाऊल आहे, असे ते मानत. त्यांच्या मते, खरे स्वातंत्र्य तेव्हाच प्राप्त होईल, जेव्हा भारतीय समाजातील प्रत्येक व्यक्तीला सामाजिक न्याय, आर्थिक संधी, मानवी सन्मान आणि सुरक्षित जीवनाचा अधिकार मिळेल. जात, धर्म, वर्ग, लिंग किंवा भाषेच्या आधारे होणारा भेदभाव संपुष्टात येऊन समतावादी समाजरचना निर्माण होणे, हाच त्यांच्या स्वातंत्र्यसंकल्पनेचा केंद्रबिंदू होता.

नेताजींच्या सामाजिक जाणीवेची मुळे त्यांच्या बालपणातच रुजलेली दिसतात. ब्रिटिश सत्तेच्या अन्यायकारक धोरणांचा, भारतीयांवरील अपमानास्पद वागणुकीचा आणि देशातील दारिद्र्याचा त्यांनी प्रत्यक्ष अनुभव घेतला होता.

शिक्षणाच्या काळात स्वामी विवेकानंदांच्या विचारांचा त्यांच्या मनावर खोलवर प्रभाव पडला. आत्मगौरव, आत्मविश्वास, सेवा, त्याग आणि मानवतावाद या मूल्यांनी नेताजींच्या व्यक्तिमत्त्वाची घडण केली. आयसीएससारख्या सर्वोच्च सेवेत यश मिळवूनही त्या पदाचा त्याग करून त्यांनी स्वातंत्र्यलढ्याचा मार्ग स्वीकारला. हा निर्णय केवळ राजकीय नव्हता, तर तो सामाजिक बांधिलकीचा आणि नैतिक धैर्याचा ठोस आविष्कार होता.

भारतीय समाजातील जातीय विषमता आणि अस्पृश्यता ही नेताजींसाठी अत्यंत वेदनादायी बाब होती. जन्माच्या आधारे माणसामाणसांत भेद करणे हे अमानवी असून राष्ट्राच्या एकात्मतेसाठीही घातक आहे, असे त्यांचे ठाम मत होते. जातिव्यवस्थेमुळे समाजाचा मोठा वर्ग शिक्षण, रोजगार, सामाजिक सन्मान आणि मानवी हक्कांपासून वंचित राहिला होता. नेताजींनी या अन्यायाविरुद्ध केवळ शब्दांत नव्हे, तर कृतीतूनही संघर्ष केला. आजाद हिंद सेनेत जात, धर्म किंवा प्रांत यांचा कोणताही भेद न ठेवता सर्वांना समान संधी देण्यात आली. सैनिकांना एकाच पंक्तीत उभे राहून भोजन करणे, समान शिस्त पाळणे आणि एकाच ध्येयासाठी लढणे, ही सामाजिक समतेची जिवंत उदाहरणे होती.

स्त्री-सक्षमीकरण हा नेताजींच्या सामाजिक कार्याचा अत्यंत महत्त्वाचा आणि क्रांतिकारी पैलू होता.

त्या काळातील भारतीय समाजात स्त्रियांना प्रामुख्याने दुय्यम आणि मर्यादित भूमिका दिली जात होती. मात्र नेताजींनी

स्त्रियांकडे राष्ट्रनिर्मितीतील समान भागीदार म्हणून पाहिले. आजाद हिंद सेनेतील ‘राणी झांशी रेजिमेंट’ ही भारतीय इतिहासातील स्त्री-मुक्तीची ऐतिहासिक घटना होती. स्त्रियांना शस्त्र हातात घेऊन राष्ट्रासाठी लढण्याची संधी देणे म्हणजे केवळ लष्करी धोरण नव्हते, तर ते सामाजिक क्रांतीचे प्रतीक होते. नेताजींच्या मते, जो समाज आपल्या अर्ध्या लोकसंख्येला दुर्लक्षित ठेवतो, तो समाज कधीही खऱ्या अर्थाने स्वतंत्र आणि प्रगत होऊ शकत नाही.

नेताजींच्या सामाजिक विचारांमध्ये आर्थिक न्यायाला अत्यंत महत्त्वाचे स्थान होते. ब्रिटिश राजवटीत भारतीय अर्थव्यवस्था शोषणावर आधारित होती. शेतकरी, कामगार आणि कष्टकरी वर्ग दारिद्र्य, कर्जबाजारीपणा आणि असुरक्षिततेच्या गर्तेत अडकलेला होता. नेताजी समाजवादी विचारसरणीने प्रभावित होते. त्यांच्या मते, स्वातंत्र्यानंतर भारताने अशी आर्थिक व्यवस्था स्वीकारली पाहिजे, जिथे संपत्ती काही मोजक्या लोकांच्या हातात केंद्रित न राहता समाजाच्या सर्व घटकांच्या कल्याणासाठी वापरली जाईल. राज्याने लोककल्याणकारी भूमिका बजावून आरोग्य, शि क्ष ण

नेताजी सुभाषचंद्र बोस देशाचे तेजोमय क्रांतीकारी योद्धा

भारत स्वातंत्र्य करण्यासाठी देशात दोन नद्यांचा उगम झाला. एक मवाळवादी तर दुसरी जहालवालवादी यांच्या संघामनेच १५ ऑगस्ट१९४७ ला भारत स्वतंत्र झाला.२३ जानेवारी १८९७ला ओडिसा मधील कटक शहरात जन्माला आलेले नेताजी भारतासाठी कर्मकता तारा सिध्द झाले व स्वतंत्र भारतासाठी महान योध्दा म्हणून उदयास आले. नेताजींनी १५ वर्षांच्या वयातच स्वामी विवेकानंदांचे सर्व साहित्य वाचून काढले व देश निर्माण करण्याची ज्वाला प्रज्वलित झाली आणि देश स्वतंत्र करण्यासाठी संपूर्ण ताकदीनिशी संघर्षाला सुरुवात केली.कोलकत्यातील जेष्ठ स्वातंत्र्य सैनिक देशबंधू चित्तरंजन दास यांच्या कायनि नेताजी प्रभावीत झाले व त्यांच्या राज्य काम करायला सुरुवात केली. २० जुलै १९२१ रोजी महात्मा गांधी व सुभाषचंद्र बोस सर्वप्रथम एकमेकांना भेटले.यावेळी गांधीजींनीसुध्दा नेताजींना दासबाबू सोबत काम करण्याचा सल्ला दिला.कारण चित्तरंजन दास हे बंगाली वकील व भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यातील अग्रणी पुढारी होते.त्यामुळे त्यांना देशबंधू असे संबोधले जात असे. १९२५ साली इंग्रजांच्या लक्षात आले की नेताजी क्रांतीकारकांशी संबंध ठेवतात व क्रांतीकारकांचे स्फुर्तीस्थान असल्याचे त्यांच्या लक्षात आले.ह्या कारणास्तव इंग्रज सरकारने सुभाषबाबूंना अटक केली व कोणताही खटला न चालवीता त्यांना अनिश्चित काळासाठी म्यांमारच्या कारागृहात बंदिस्त केले.नेताजींचा संपूर्ण प्रवास अत्यंत संघर्षमय व खडबड रशला. त्यांनी त्यांच्या व सहकाऱ्यांच्या रक्तात-रक्तात स्वातंत्र्याची ज्वाला धगधगत होती.त्यांचे एकच स्वप्न होते ते म्हणजे भारत स्वतंत्र करणे यासाठीच त्यांनी विदेशी वारी करून इंग्रजाच्या दुश्मन राष्ट्रंशी हातमिळवणी करून भारतीय संघर्षाचा मोठा लढा आझाद हिंद सेनेच्या नेतृत्वात उभा केला. तेव्हाच १५ ऑगस्ट १९४७ ला स्वतंत्र भारत उदयास आला. कारण इंग्रजांना देशातून पळवून लावण्यात आझाद हिंद सेनेचा मोठा वाटा आहे. आझाद हिंद सेनेची स्थापना पहिल्यांदा २९ ऑक्टोबर १९१५ ला राजा महेंद्र प्रताप सिंग यांनी केली.त्यावेळी आझाद हिंद सरकारची सेना म्हणून ओळखली जायची.यांचा उद्देश भारताला इंग्रजांपासुन स्वतंत्र करणे.जेव्हा दक्षिण-पूर्वी एशियामध्ये जापानच्या सहयोगाने नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांनी ४० हजार भारतीय स्त्री-पुरुषांना प्रशिक्षीत करून सेनेत सहभागी केले त्याला सुद्धा आझाद हिंद फौज असे नाव देण्यात आल्यानंतर सुभाषचंद्र बोस यांना आझाद हिंद सेनेचा सर्वोच्च कमाण्डर नियुक्त केल्यानंतर

आझाद हिंद सेनेची संपूर्ण कमान नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांना सोपविण्यात आली आणि सुभाषचंद्र बोस यांचा क्रांतीकारी लढा सुरू झाला. नेताजी १९३३ पासून १९३६ पर्यंत युरोपमध्ये राहाले.तो काळ जर्मनच्या हिटलरचा नाझीवाद आणि इटलीचे नेते मुसोलिनीचा फासीस्टवाद असा होता.यांनी भारताच्या स्वातंत्र्यलढ्यात सर्वतोपरी मदत करण्याचे वचन दिले.कारण या दोघांच्या निशाण्यावर इंग्लंड हाच देश होता. कारण इंग्लंडचे जगाच्या ७५ टक्के देशावर अधिपत्य होते. त्यामुळे इंग्लंडचा जगावर अस्तीक वाढत होता.कारण इंग्लंडने पहिल्या विश्व युध्दानंतर जर्मनीवर एकतर्फी करार लादण्यात आले होते.त्याचाच बदला जर्मनी इंग्लंड कडून घेणार होता. भारतावरसुध्दा इंग्रजांचे राज्य होते.त्यामुळे याच संधीचा फायदा घेण्याचे नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांनी मान्यता ठानले व नेताजींनी हिटलर व मुसोलिनी यांच्याशी हातमिळवणी केली. १९४३ मध्ये त्यांनी जर्मनीला सोडून ते जापानला जाऊन पोहोचले.जापानचे प्रधानमंत्री जनरल हिदेकी तोजो यांनी त्यांना सर्वोत्तोपरी मदत करण्याचे आश्वासन दिले. जापानमधून सिंगापूरला गेले. वयोवृध्द क्रांतीकारी रासबिहारी बोस ह्यांनी सिंगापूर येथील फेरर पार्कमध्ये भारतीय स्वातंत्र्य परिषदेचे नेतृत्व सुभाषबाबूंकडे सोपवीले.त्याचप्रमाणे सिंगापूर इथे कॅप्टन मोहन सिंग व्दारा स्थापित आझाद हिंद सेनेचीकमान आपल्या हाती घेतली.भारताला स्वतंत्र करण्यासाठी आझाद हिंद सरकारची स्थापना केली.तसेच आझाद हिंद सेना गठीत केली.या संघाचे प्रतीक चिन्ह असलेल्या झेंड्यावर डरकाळी मारणाऱ्या वाघाचे चित्र होते.कारण नेताजींची संपूर्ण कार्यशैली वाघासारखीच होती.आझाद हिंद सेनेने १८ मार्च १९४४ रोजी भारतभूमीत प्रवेश केला व माऊडॉक येथे त्यांनी भारताचा तिरंगा फडकावला. नेताजी ४ जुलै १९४७ ला बर्मा पोहचले. तेथुनच त्यांनी भारतीयांसाठी नारा दिला तुम मुझे खून दो मैं तुम्हे आझादी दुंगा.१९३९ ला गांधी विचारधारेला हरवुन नेताजींची काँग्रेसचे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती झाली.यावर महात्मा गांधी म्हणाले की सुभाषचंद्र बोस यांचा विजय व माझा पराजय आहे.गांधीजींच्या या वक्तव्याने व विचारांमुळे सुभाषचंद्र बोस यांचे मन दुः खावले व स्वतःहुन काँग्रेस सोडली. कारण महात्मा गांधी मवाळवादी तर सुभाषचंद्र बोस जहालवादी विचारांचे होते.परंतु दोघांचाही लढा भारत स्वातंत्र्यासाठीच होता.१९४४ मध्ये अमेरिकन पत्रकार लुई फिशर ह्यांच्याशी चर्चा करताना महात्मा गांधींनी नेताजींना देशभक्तांचा

देशभक्त असा उल्लेख केला होता. तर ४ जुन १९४४ ला सिंगापूरवरून एक संदेश देतांना सुभाषचंद्र बोस यांनी महात्मा गांधी यांना राष्ट्रपिता महात्मा गांधी म्हणुन संबोधले तेव्हा पासून महात्मा गांधींना राष्ट्रपिता संबोधल्या जावु लागले.त्यामुळे महात्मा गांधींनी अहिंसेचा मार्ग अवलंबला तर नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांनी क्रांतीकारीचा मार्ग अवलंबला. दोघांचाही लढा भारत स्वातंत्र्यासाठीच होता. त्यामुळेच १५ ऑगस्ट१९४७ ला भारत स्वतंत्र झाला.१८ ऑगस्ट १९४५ ला भारतासाठी दुःखद समाचार आला नेताजी सुभाषचंद्र बोस टोकियोला जाताना तैवान येथील तैहोको जवळ हवाई दुर्घटने दरम्यान नेताजींचा मृत्यू झाला व त्यांचे स्वप्न अधुने राहले. त्यांच्या निधनाने संपूर्ण देश स्तब्ध झाला. परंतु त्यांचे मृत शरीर अजुनही मिळाले नाही.म्हणुनच नेताजींच्या मृत्युच्या कारणांवर आज देखील विवाद सुरू असल्याचे दिसून येते.आजच्या राजकीय पुढाऱ्यांनी आपली वाममार्गाने कमवीलेली संपूर्ण धनसंपत्ती देशहितासाठी स्वखुशीने खर्च केली तर ही खरी देशभक्ती ठरेल व नेताजींना खरी आदर्शजली समजल्या जाईल.आजच्या युवा पिढीमध्ये नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांचे आचार-विचार जगृत होने गरजेचे आहे.कारण देश निर्माण,देशाची प्रगती,देशाचा विकास नेताजींच्या विचारांनीच जलदगतीने पुढे जावु शकतात.त्याच बरोबर मी देशवासियांना आग्रह करेल की नेताजींच्या१२९ व्या जयंतीचे औचित्य साधुन प्रत्तेकांनी एकतरी वृक्ष लावावेत व देशात १२९ कोटी वृक्ष एकाच दिवशी लावण्याचा संकल्प सरकारनी, संघट्यांनी व जनतेनी घ्यावा.यामुळे संपूर्ण भारत निसर्ग रम्य होवून प्रष्टणावर मात करण्यात आपण यशस्वी होवू.सुभाषचंद्र बोस यांच्या १२९ व्या जयंती निमित्त कोटी कोटी प्रणाम!जय हिंद! – रमेश कृष्णराव लांजेवार, (स्वतंत्र पत्रकार) मो.

आणि रोजगाराच्या संधी सर्वांपर्यंत पोहोचवाव्यात, अशी त्यांची भूमिका होती.

धर्मनिरपेक्षता आणि राष्ट्रीय एकात्मता हे नेताजींच्या सामाजिक कार्याचे अत्यंत महत्त्वाचे आधारस्तंभ होते. भारत हा विविध धर्म, भाषा आणि संस्कृतींचा देश आहे आणि ही विविधताच भारताची खरी ओळख आहे, असा त्यांचा विश्वास होता. ब्रिटिशांनी ‘फोडा आणि राज्य करा’ या धोरणातून धार्मिक आणि सामाजिक तेढ निर्माण केली होती. नेताजींनी या धोरणाचा तीव्र विरोध केला. आजाद हिंद सेनेत हिंदू, मुस्लिम, शीख, ख्रिश्चन सर्वजण एकत्र येऊन ‘जय हिंद’चा नारा देत लढत होते. हा नारा केवळ युद्धघोष नव्हता, तर सामाजिक एकात्मतेचे आणि राष्ट्रीय ऐक्याचे प्रतीक होता.

शिक्षण हे सामाजिक परिवर्तनाचे सर्वात प्रभावी साधन आहे, असे नेताजी ठामपणे मानत. ब्रिटिश शिक्षणपद्धती ही भारतीयांना मानसिक गुलामगिरीत ठेवणारी आहे, अशी त्यांची टीका होती. शिक्षणातून केवळ नोकरदार तयार न होता स्वाभिमानी, राष्ट्रभक्त आणि सामाजिक जबाबदारीची जाणीव असलेले नागरिक घडले पाहिजेत, असे त्यांचे मत होते. युवकांनी शिक्षणाचा उपयोग केवळ वैयक्तिक प्रगतीसाठी न करता समाजाच्या उन्नतीसाठी करावा, असा त्यांचा आग्रह होता.

नेताजींच्या सामाजिक विचारांमध्ये शिस्त, कर्तव्यभावना आणि नैतिक मूल्यांना अत्यंत महत्त्व होते. त्यांच्या मते, स्वातंत्र्य म्हणजे केवळ अधिकार नव्हे, तर जबाबदाऱ्यांची जाणीवही आहे. आजाद हिंद सेनेतील कठोर शिस्त ही केवळ लष्करी गरज नव्हती, तर भावी

भारतीय समाजासाठीचा नैतिक आदर्श होती. भ्रष्टाचार, स्वार्थ आणि नैतिक अधःपतन यांचा त्यांनी तीव्र निषेध केला.

युवाशक्तीवर नेताजींचा अपार विश्वास होता. युवक हे राष्ट्राचे खरे शिल्पकार असून सामाजिक परिवर्तनाची जबाबदारी त्यांच्यावरच आहे, असे ते मानत. भीती, न्यूनगंड आणि निष्क्रियता यांचा त्यांनी तीव्र निषेध केला. ध्येयासाठी सर्वस्व अर्पण करण्याची तयारी, त्यागाची वृत्ती आणि राष्ट्रासाठी बलिदान देण्याची क्षमता हीच युवकांची खरी ओळख असावी, असा त्यांचा संदेश होता.

नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांचे सामाजिक कार्य आजच्या काळात अधिकच अर्थपूर्ण वाटते. वाढती आर्थिक विषमता, बेरोजगारी, स्त्री-असमानता, सामाजिक तणाव आणि सांप्रदायिकता यांसारख्या समस्या आजही आपल्या समाजासमोर उभ्या आहेत. अशा परिस्थितीत नेताजींचा समतावादी, शिस्तप्रिय आणि राष्ट्रकेंद्री दृष्टिकोन आपल्याला मार्गदर्शक ठरतो. त्यांच्या विचारांमध्ये केवळ संघर्षाची भाषा नाही, तर समाजबांधणीची स्पष्ट दिशा आहे.

२३ जानेवारी रोजी नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांची जयंती साजरी करताना त्यांच्या केवळ शौर्याचे नव्हे, तर त्यांच्या सामाजिक परिवर्तनाच्या स्वप्नाचे स्मरण करणे अत्यंत आवश्यक आहे. सामाजिक न्याय, समता, बंधुता, स्त्री-समानता, आर्थिक समतोल आणि मानवी प्रतिष्ठेवर आधारित भारत निर्माण करणे हेच नेताजींना खरे अभिवादन ठरेल. नेताजी हे इतिहासातील एक महान योद्धा नसून ते आजही भारतीय समाजाच्या आत्म्याला प्रेरणा देणारे जिवंत विचार आहेत.

– डॉ. राजेंद्र बगाटे, (लेखक, समाजशास्त्राचे अभ्यासक आहेत) ईमेल –

क्रांतिकारक नेते आझाद हिंद सेनेचे सरसेनापती नेताजी सुभाषचंद्र बोस

स्वातंत्र्य चळवळीतील

थोर क्रांतिकारक नेते आझाद हिंद सेनेचे सरसेनापती सुभाषचंद्र बोस यांची उद्या म्हणजे २३ जानेवारी रोजी जयंती आहे. २३ जानेवारी १८८७ रोजी कटक येथे नेताजींचा जन्म झाला. नेताजींना आठ भावंडे होती. नेताजी लहानपणापासूनच बंडखोर प्रवृत्तीचे होते. वयाच्या १५ वर्षीच नेताजींनी हिमालयाच्या दिशेने प्रस्थान केले. पण त्यांना गुरू दर्शन झाले नाही म्हणून त्यांनी स्वामी विवेकानंद यांचे साहित्य वाचून त्यांना गुरू बनवले. कॉलेजमध्ये असताना एका इंग्रज शिक्षकाने भारतीयांना दूषणे दिली तेव्हा नेताजींनी उभे राहून त्या शिक्षकाला जाब विचारीत निषेध नोंदवला. इतकेच नाही तर त्या शिक्षकावर कारवाई व्हावी यासाठी कॉलेजमध्ये बंद पुकारला याचा राग मनात धरून कॉलेज प्रशासनाने त्यांना कॉलेजमधून काढून टाकले. १९२१ साली इंग्लंडला जाऊन नेताजींनी इंडियन सिव्हिल सव्हिंसची प्रीक्षा दिली त्यात ते चौथ्या क्रमांकाने उत्तीर्ण झाले. नेताजींनी काहीकाळ सिव्हिल सव्हिंसमध्ये नोकरी देखील केली. पण भारत मातेला इंग्रजांच्या गुलामगिरीतून मुक्त करण्यासाठी त्यांनी सिव्हिल सव्हिंसच्या नोकरीवर पाणी सोडले. तेव्हा गांधीजींची असहकार चळवळ जोरात सुरू होती. असहकार चळवळ समजून घेण्यासाठी व स्वातंत्र्य चळवळीची पुढील दिशा ठरवण्यासाठी त्यांनी गांधीजींची भेट घेतली. महात्मा गांधींनी त्यांना चित्तरंजन दास यांच्याकडे पाठवले. चित्तरंजन दास हे त्यांचे राजकीय गुरू बनले. इंग्लंडची राणी कोलकोत्याच्या दौऱ्यावर येणार आहे हे समजल्यावर नेताजींनी या दौऱ्यावर बहिष्कार टाकण्याची योजना आखली. इंग्रजांना त्याची कुणकुण लागताच त्यांनी नेताजी आणि चित्तरंजन दास यांना अटक केली. सहा महिने त्यांना तुरुंगवास भोगावा लागला. तुरुंगात असताना त्यांनी इतिहास, धर्मशास्त्र आणि मानसशास्त्र या विषयांचे वाचन केले. तुरुंगातून मुक्त झाल्यावर त्यांनी भारतातील राजकीय परिस्थितीचा अभ्यास केला आणि ते राजकारणात सक्रिय झाले. ते बंगाल प्रांतिक काँग्रेसचे अध्यक्ष बनले. पुढे त्यांनी इंडिया इंडिपेंडन्स युथ लीगची स्थापना करून तरुणांना संघटित केले. १९३० च्या सविनय कायदेभंगाच्या आंदोलनात नेताजींना पुन्हा अटक झाली. गांधी आयर्विन करारानंतर त्यांची मुक्तता झाली. ते कोलकोत्याचे महापौर बनले. गांधी आयर्विन कराराला नेताजींनी विरोध केला त्यामुळे त्यांचे महात्मा गांधींशी मतभेद झाले. १९३२ साली सशस्त्र क्रांतिकारी संघटनेशी संबंध जोडून त्यांना अटक करण्यात आली. पण प्रकृतीच्या कारणावरून त्यांना तुरुंगात न ठेवता देशातून हद्दपार करण्यात आले. तीन वर्ष ते व्हिएन्ना येथे राहिले. तिथे त्यांनी युरोपातील राजकीय परिस्थितीचा अभ्यास केला. १९३७ साली गांधीजींच्या विरोधाला न

जुमानता त्यांनी त्रिपुरा काँग्रेस अधिवेशनात अध्यक्षपदाची निवडणूक लढवली. अध्यक्षपदाच्या निवडणुकीत त्यांनी पट्टाभीसीतारामय्या यांचा पराभव केला. या निवडणुकीमुळे महात्मा गांधी नाराज झाले. हा आपलाच पराभव आहे असे ते मानू लागले. बहुसंख्य काँग्रेसजनांनी गांधीजींचेच नेतृत्व मान्य केले. त्यामुळे नेताजींनी अध्यक्षपदाचा राजीनामा देऊन फॉरवर्ड ब्लॉक या पक्षाची स्थापना केली. नागपूर अधिवेशनात अस्थायी राष्ट्रीय सरकार स्थापन करण्याची मागणी करण्यात आली. पण संकल्पित सत्याग्रहापूर्वीच त्यांना अटक करण्यात आली. अटक केल्यानंतर नेताजींनी अन्नत्याग करू अशी धमकी दिली. या धमकीला घाबरून इंग्रजांनी त्यांना तुरुंगात न ठेवता त्यांच्या घरीच नजरकैदेत ठेवले. नजरकैदेत असतानाच त्यांनी वेषांतर करून पेशावर गाठले तेथून ते जर्मनीला गेले. जर्मनीत त्यांनी भारतीयांना इंग्रजांविरुद्ध लढण्यास प्रवृत्त केले. त्यांनी तेथील भारतीयांना संघटित केले. जर्मनीमध्ये ते एडॉल्फ हिटलरला भेटले. बर्लिनमध्ये त्यांनी आझाद हिंद रेडिओ व फ्री इंडिया सेंटरची स्थापना केली. १९४३ ला नेताजींना जपानवरून आमंत्रण आले. जर्मनीहून जपान व्हाया मादागास्कर असा सबमरीन प्रवास करीत ते जपानला पोहचले. २१ ऑक्टोबर १९४३ रोजी त्यांनी सिंगापूर येथे आझाद हिंद सरकारची स्थापना केली. नेताजी स्वतः राष्ट्रप्रमुख, पंतप्रधान, संरक्षण मंत्री व सरसेनापती बनले. या राष्ट्राला जपान, जर्मनी, ब्रह्मदेश, इटली यासह ११ देशांनी मान्यता दिली. नेताजींनी तरुणांना आझाद हिंद सेनेत सहभागी होण्याचे आव्हान करीत तुम मुझे खून दो... मैं तुम्हे आझादी दुंगा...अशी घोषणा केली. त्यांनी केलेल्या आवाहनाला प्रतिसाद देत हजारो तरुण आझाद हिंद सेनेत सामील झाले. दुसऱ्या महायुद्धाच्या काळात आझाद हिंद सेनेने जपानी लष्कराच्या साहाय्याने भारतावर आक्रमण केले. दोन्ही फौजांनी इंग्रजांकडून अंदामान निकोबार बेटे जिंकली. ब्रह्मदेशमधून आझाद हिंद सेनेच्या फौजा भारताकडे निघाल्या मात्र नैसर्गिक आपत्तीमुळे आझाद हिंद सेनेला माघार घ्यावी लागली. रंगून आकाशवाणी वरून नेताजींनी भाषण करून इंग्रजांशी कोणत्याही प्रकारचा समजोता न करण्याचे, फाळणी न करण्याचे लढा चालूच ठेवण्याचे आव्हान केले. महायुद्धात जर्मनी, इटली यांचा पराभव झाला. जपानचे शरणागती पत्करली तेव्हा नेताजींनी रशियाला जाण्याचा निर्णय घेतला. १८ ऑगस्ट १९४५ रोजी नेताजी विमानातून माणचुरीयाच्या दिशेने जात होते. प्रवासादरम्यान त्यांचे विमान बेपत्ता झाले. २३ ऑगस्ट १९४५ रोजी जपानच्या दोनवी वृत्तसंस्थेने जगाला कळवले की १८ ऑगस्ट रोजी नेताजींच्या विमानाला अपघात झाला त्यात नेताजींचे निधन झाले. १९९२ साली भारत सरकारने नेताजींना मरणोत्तर भारतरत्न हा सर्वोच्च पुरस्कार देण्याची घोषणा केली पण मृत्यूबाबत कोणताही पुरावा उपलब्ध नसल्याने त्यांना मरणोत्तर भारतरत्न पुरस्कार देणे अवैध आहे असे म्हणत त्यांच्या कुटुंबीयांनी हा पुरस्कार नाकारला. तुम मुझे खून दो... मैं तुम्हे आझादी दुंगा... असा नारा देत भारतीयांमध्ये स्वातंत्र्य लढ्याची चेतना निर्माण करणाऱ्या नेताजींना जयंतीदिनी विन्नप्र अभिवादन!

– श्याम बसप्पा ठाणेदार, दौंड जिल्हा पुणे, ९९२२५४६२९५

हिंद दी चादर गुरु तेग बहादुर यांचा ३५० वा शहीदी समारंघ

आत्ताच एक्सप्रेस
छत्रपती संभाजीनगर (प्रतिनिधी)

सामाजिक एकोपा, धर्म रक्षणासाठी शहादत देणाऱ्या गुरु तेग बहादुरांना हिंद दी चादर अशी पदवी आहे. त्यांचे जीवन हे समाजाच्या रक्षणासाठी वाहिले. तत्कालीन शासनांकडून समाजावर होत असलेल्या अन्यायपूर्ण वागणुकीचा सामोपचार ज्या पत्राने झाला ते पत्र ‘जफरनामा’ म्हणून इतिहासात प्रसिद्ध आहे. हाच जफरनामा तत्कालिन मुगल बादशाह औरंगजेब यांच्याकडे देण्यासाठी म्हणून छत्रपती संभाजीनगर या शहरात आणला गेला होता. आजही त्याची हस्तलिखित प्रत येथील भाई दयासिंग, भाई हरिसिंग गुरुद्वान्यात संग्रहित आहे.एक प्रकारे मानव मुक्तीचा जाहीरनामा असलेला हा जफर नामा म्हणजे गुरु तेग बहादुर साहेब यांचे सुपूत्र गुरु गोविंद सिंग यांनी मुगल बादशाह औरंगजेबाला लिहिलेले एक पत्र होय.नांदेड येथे येत्या २४ व २५ जानेवारी रोजी होऊ घातलेल्या हिंद दी चादर गुरु तेग बहादुर यांच्या ३५० व्या शहीदी समारंघ कार्यक्रमाला आयोजन होत आहे. देश विदेशातील भाविक या ठिकाणी येणार आहे. त्याअनुषंगाने गुरु तेग बहादुर यांच्या कार्याला उजाळा दिला जात आहे.

याबाबत भाई दयासिंग, भाई हरिसिंग गुरुद्वाराचे सदस्य सरदार हरिसिंग यांनी माहिती दिली. त्यानुसार, ‘जफर नामा’ म्हणजे विजयाचे पत्र. मुगल बादशाह

औरंगजेब याने शिखांवर अनन्वित अत्याचार केले. त्याविरोधात हे एक प्राणांतिक आंदोलन होते. जिझिया करा द्वारे अन्य धर्मियांचे कर रूपात शोषण होत होते. त्यास प्रतिकार करणाऱ्यांना प्राणांची आहुती द्यावी लागे. त्यासाठी गुरु तेग बहादुर यांनी आपल्या शिष्यांसह शहादत दिली. तो एक मोठा रोमांचक इतिहास आहे. शिखांची बलिदानाची परंपरा अधोरेखित करणारी ही घटना होय.

त्याच गुरु तेग बहादुर यांचे पुत्र गुरु गोविंदसिंह यांनी याबाबत औरंगजेबाला पत्र लिहिले. हे पत्र जफरनामा म्हणून प्रसिद्ध आहे. या पत्राचे महत्त्व खूप आहे. हेच ते पत्र जे औरंगजेबाच्या कृत्यांची श्वेत पत्रिका म्हणूनही ओळखले जाते. हे पत्र वाचून औरंगजेबाला आपल्या कृत्याचा पश्चाताप झाला. त्याचे हृदय परिवर्तन झाले. त्यानंतर त्याने अन्याय अत्याचाराला चालना देणारे कायदे रद्द करण्याचे फर्मान जारी केले. या शिवाय गुरु गोविंदसिंगांना पकडण्याचा कुणीही प्रयत्न करू नये. त्यांना त्रास देऊ नये त्यांना सहाय्य करावे, असेही हुकूम जारी केले. इतकेच नव्हे तर त्याने गुरु गोविंदसिंग यांना भेटण्याची इच्छाही व्यक्त केली. मात्र ही त्याची इच्छा काही पूर्ण होऊ शकली नाही. कारण ही घटना इ.स. १७७७ मधिल आहे. हेच वर्ष औरंगजेबाच्या आयुष्याचे शेवटचे वर्ष ठरले.

जफरनामा आणि छत्रपती संभाजीनगरचे अत्यंत

महत्त्वाचा संबंध आहे. हे पत्र गुरु गोविंदसिंगांनी लिहिल्यानंतर ते औरंगजेब पर्यंत पोहोचवायचे होते. त्यावेळी औरंगजेब मराठा साम्राज्याचा बिमोड करण्याच्या इच्छेने महाराष्ट्रात तळ ठोकून बसला होता. गुरु गोविंद सिंग यांचे दोन शिष्य भाई दयासिंग आणि भाई धरमसिंग हे पत्र घेऊन औरंगजेबाचे दक्षिणेतील महत्त्वाचे शहर म्हणून छत्रपती संभाजीनगरला (त्यावेळचे औरंगाबाद) आले. येथे येऊन त्यांनी मुगल बादशाहच्या भेटीचा प्रयत्न केला. नेमका त्यावेळी औरंगजेब बादशाह अहिल्यानगर (त्यावेळचे अहमदनगर) मुक्कामी होता. या दोघां शिष्यांनी इथूनच अहमदनगरकडे कूच केले. औरंगजेबाला भेटून आपल्या गुरूंचे पत्र सुपुर्द केले. फार्सी भाषेत व लिपीत हे पत्र छंदबद्ध काव्य

पद्धतीने लिहिले आहे. त्यात शिखांवर झालेल्या अन्याय, अत्याचाराचे वर्णन आहे आणि काहीही झाले तरी आम्ही अन्याय सहन करणार नाही असा निर्धारही आहे. एखाद्या संताने राज्यकर्त्याला खडे बोल सुनावले आहेत. हे पत्र अर्थात जफरनामा औरंगजेबाने वाचला. वाचून त्याला केलेल्या कृत्याचा पश्चाताप झाला. आपल्या आयुष्याच्या अखेरीची चाहूल त्याला लागली होती. त्याने तात्काळ फर्मान जारी करून सर्व अत्याचार थांबविण्याचे आदेश दिले.

हे पत्र शीख धर्माच्या पवित्र अशा दशमग्रंथ या ग्रंथात समाविष्ट करण्यात आले आहे. आजही छत्रपती संभाजीनगरच्या धावणी मोहल्ला, शहागंज येथील भाई दयासिंग, भाई धरमसिंग या गुरुद्वान्यात संग्रहित ठेवण्यात आले आहे. हे पत्र आजही पाहता येते. विशेष म्हणजे हाच गुरुद्वारा दक्षिण भारतातील पहिला गुरुद्वारा मानला जातो. देशभरातील भाविक येथे माथा टेकण्यासाठी आवर्जून येतात, अशी माहिती या गुरुद्वाराचे सदस्य सरदार हरिसिंग यांनी दिली.

पैठण पोलिसांची धडाकेबाज कामगिरी: किराणा सामानाच्या आड लपवलेला लाखो रुपयांचा गुटखा जप्त!

आत्ताच एक्सप्रेस
पिंपळवाडी (प्रतिनिधी)
छत्रपती संभाजीनगर-पैठण रोडवर एम.आय.डी.सी. पैठण पोलिसांनी मोठी कारवाई करत गुटख्याची अवैध वाहतूक उघडकीस आणली आहे. किराणा सामानाच्या नावाखाली चाललेल्या या काळ्या धंद्याचा पोलिसांनी पर्दाफाश केला असून, २ लाख १९ हजार १०० रुपयांचा गुटखाला गिरोह जप्त केला आहे.२० जानेवारी २०२६ रोजी एम.आय.डी.सी. पैठण पोलीस ठाण्याचे सहा. पोलीस निरीक्षक ईश्वर जगदाळे यांना गुप्त माहिती मिळाली की, छत्रपती संभाजीनगरकडून पैठणकडे जाणाऱ्या एका ‘जितु’ मालवाहू गाडीमध्ये मोठ्या प्रमाणात प्रतिबंधित गुटखा लपवून नेला जात आहे. माहिती मिळताच वेळ न घालवता संपोनि जगदाळे यांनी तत्काळ पथक तयार करून

कारवाईचे आदेश दिले. मिळालेल्या माहितीनुसार, पोलिसांनी पैठण रोडवर सापळा रचला. संशयास्पद वाहन येताच पोलिसांनी ते थांबवले. गाडीचालक नागेश रामनाथ लांडे (वय ३३ वर्ष, रा. पाटेगाव, ता. पैठण) याला सामानाबाबत विचारले असता, त्याने गाडीत फक्त किराणा सामान असल्याचे सांगून पोलिसांची दिशाभूल करण्याचा प्रयत्न केला. पोलीस खाक्या दाखवताच बिंग फुटले! वरवर पाहता गाडीत किराणा सामानच दिसत होते, मात्र काराच्या संशयास्पद हालचालीमुळे पोलिसांना संशय आला. पोलिसांनी गाडीतील सामान खाली उतरवून कसून तपासणी केली असता, किराणा सामानाच्या खाली लपवलेले गुटख्याचे पोते आढळून आले. या कारवाईत पोलिसांनी गुटखा

आणि मालवाहू वाहन असा एकूण २ लाख १९ हजार १०० रुपयांचा गुटखाला जप्त केला आहे. याप्रकरणी आरोपी नागेश लांडे याच्यावर गरोपा दाखल करून त्याला अटक करण्यात आली आहे. न्यायालयाने आरोपीला एक दिवसाची पोलीस कोठडी (PCR) सुनावली आहे. या तत्सकरीच्या मागे अजून कोणाचे हात आहेत? हा माल

कोटून आला आणि कुठे जाणार होता? याचा तपास पोलीस करत असून लवकरच मोठे रॅकेट उघड होण्याची शक्यता आहे.ही धडाकेबाज कामगिरी पोलीस अधीक्षक विनयकुमार राठोड, अप्पर पोलीस अधीक्षक अनूपसिंग सिंह, विभागीय पोलीस अधिकारी सुनील पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली संपोनि ईश्वर जगदाळे, पोउपनि बुलकुल, पोर्को/२३७ गुडकर, पोर्को/२३५ उगले यांनी यशस्वीरित्या पार पाडली.

पैसे घेऊन टीकीट वाटले काँग्रेस च्या कार्यालयात राडा

आत्ताच एक्सप्रेस
फुलंब्री/प्रतिनिधी/ सरफराज पटेल / पैसे घेऊन तिकीटे वाटल्याचा आरोप करत निष्ठावंत कार्यकर्त्यांनी खा. कल्याण काळे यांच्या फुलंब्रीच्या जनसंपर्क कार्यालयात , २१ जानेवारी २०२६ रोजी दुपारी साडेतीनच्या सुमारास मोठा राडा केला. जोरदार घोषणाबाजी करून परिसर दणपून सोडला. पक्षातील अंतर्गत गटबाजी अशी चव्हाट्यावर आली आल्याने राजकीय वर्तुळात खळबळ उडाली आहे.पाल जिल्हा परिषद गटासाठी युवक काँग्रेसचे माजी अध्यक्ष वरुण पाथ्रीकर आग्रही होते. त्यांना डावलण्यात आल्यानंतर त्यांनी त्याच्या पत्नीची उमेदवारी शरद पवार गटाकडून दाखल केली. काही प्रत्यक्षदर्शींच्या मते, कार्यकर्त्यांनी केवळ घोषणाबाजीच नाही तर कार्यालयातील फर्निचर, खुर्चा आणि टेबलांचीही तोडफोड केली. मात्र पक्षाच्या सूत्रांनी सांगितले, की केवळ घोषणाबाजी केली आणि वरुण पाथ्रीकर यांनी स्वतःच खासदारांचे बंधू जगन्नाथ काळे आणि तालुका काँग्रेस अध्यक्ष संतोष भेटे यांना आपल्या वाहनातून तिथून नेले. मात्र नेत असतानाही कार्यकर्त्यांनी गाडीला घेराव घालून घोषणाबाजी केली. यावेळी प्रचंड लोटाळाटही करण्यात आली. काँग्रेस संघटनांचे काम सुरू असल्याचा संताप कार्यकर्त्यांनी व्यक्त केला.

जोरदार शक्ती प्रदर्शन करीत लासूरगाव जिल्हा परिषद गटासाठी कल्पना कचरु डिके यांनी भरला उमेदवारी अर्ज

आत्ताच एक्सप्रेस
गंगापूर/ प्रतिनिधी/ गंगापूर वैजापूर लासूरगाव जिल्हा परिषद गटातून भरला निवडणुकीचा उमेदवारी अर्ज हे शक्तिप्रदर्शन नसून ही जनतेची साथ आहे. त्याच,बळावर आम्ही जनतेची कामे करू व जनतेचे सेवा करण्याची संधी मिळावी अशी प्रतिक्रिया नामनिर्देशन पत्र भरल्यानंतर माध्यमांशी बोलताना कल्पना कचरु डिके यांनी दिली. दरम्यान जळगाव शहराचे इच्छुक उमेदवार कल्पना पाटील डिके यांनी जोरदार शक्ती प्रदर्शन करत अर्ज दाखल केला जिल्हा परिषद निवडणुकीचा विगुल वाजला असून इच्छुक उमेदवारांकडून उमेदवारी अर्ज भरण्याची प्रक्रिया चालू झाली असून वैजापूर तालुक्यातील लासूरगाव जिल्हा परिषद गटातून भाजपच्या कल्पना कचरु पाटील डिके यांनी

आपला उमेदवारी अर्ज मंगळवारी निवडणूक निर्णय अधिकारी अरुण जन्हाड यांच्याकडे दाखल केला. दरम्यान लासूरगाव,दहेगाव येथून अरुण पाटील डिके,वेदांत डिके यांच्या मित्रमंडळाच्या नेतृत्वाखाली मोटरसायकल व चारचाकी रॅली काढत भव्य शक्तीप्रदर्शन करून उमेदवारी अर्ज दाखल करण्यात आला यावेळी भाजपाचे जिल्हाध्यक्ष सहकार आघाडी तथा जिल्हा दूध संघाचे संचालक कचरु आण्णा डिके पाटील, यांच्यासह भाजपचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

कन्नड न.परिषदेच्या उपनगराध्यक्षा पदी सौ. रंजनाताई झाल्या विराजमान

आत्ताच एक्सप्रेस
कन्नड /उज्ज कुलकर्णी/ नुकत्याच पार पडलेल्या कन्नड न.परिषदेच्या निवडणुकीत राष्ट्रवादी (अजित पवार) गटातून निवडून आलेल्या सौ.रंजनाताई राठोड यांची पक्षाचे वरीने उपनगराध्यक्ष पदी एक मताने निवड झाली असुन त्यांनी दि.१९ रोजी सदर पदाची सूत्रे आपल्या हाती घेतली आहे. यावेळी नगर परिषदेचे मुख्याधिकारी रवींद्र लांडे,मा. नगराध्यक्षा सौ.स्वातीताई कोल्हे,मा.गटनेते तथा न.प.देचे स्वीकृत नागरसेवक संतोष कोल्हे,नगरसेवक राहुल वाघ,सौ.

राठोड,कार्यालय अधीक्षक प्रशांत देशपांडे,कर निरीक्षक भायश्री बेगडे सह पक्षाचे न गरसे वक , पदाधिकारी न.परिषदेचे अधिकारी,कर्मचारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.या

मूलभूत सुविधासाठी व शहर विकासासाठी मी आज पासूनच माझे सहकारी व प्रशासनाच्या अधिकारी वर्गाशी समन्वय ठेऊन २४ तास माझ्या पदाचा वापर करेल असे सूचित केले.

कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग, छत्रपती संभाजीनगर
यांचे कार्यालय
पदमपुरा परीसर, छत्रपती संभाजीनगर - ४३१००५
ई-मेल - aurangabad.eemahapwd.gov.in
दुरध्वनी ०२४०-२३३१०२२

सार्वजनिक बांधकाम विभाग मंत्रालय मंबई शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक सीएटी /२०२४/प्र.क्र.१४४/इमा-२
दिनांक - २८/०२/२०२४
ई निविदा सूचना क्रं. ३७४ सन २०२५-२६

कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग, छत्रपती संभाजीनगर (दुरध्वनी क्रमांक ०२४०-२३३११७४) महाराष्ट्र शासन सार्वजनिक बांधकाम यांच्या कडून (०५) कामांकरिता योग्य त्या वर्गातील नियमित नोंदनिवृत्त ठेकादाराकरिता बी-१ नमुन्यातील निविदा (ऑफलाईन / ऑनलाईन) प्रणालीव्दारे मागविण्यांत येत आहे. खालील संकेतस्थळावर ई-निविदाची सर्व माहिती उपलब्ध आहे.
१) <http://mahapwd.gov.in>
२) <https://mahatenders.gov.in> (सदर निविदा सुचनेमध्ये काही बदल होत असल्यास वरील वेबसाईटवरती कळविण्यांत येईल)
३) कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग छत्रपती संभाजीनगर यांचे कार्यालयातील सुचना फलक जिमाका/छ. स.न. जाहि/५२७ /२०२५-२०२६

स्वाक्षरीत /-
कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग
छत्रपती संभाजीनगर

छत्रपती संभाज छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिका
पशुसंवर्धन विभाग
मुख्य कार्यालय पी.बी.एक्स. ०२४०-२३३३५३६-४० Email: csmsahdgmil.com
जा.क्र/मनपा/पवैअ/ २०/१२०२६ दिनांक: २२/०१/२०२६

जाहीर आवाहन

छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिका हद्दीतील सर्व नागरिकांना सूचित करण्यात येते की, जे नागरीक श्वान प्रेमी संस्था/संघटना श्वानाबाबत काम करू इच्छितात त्यांनी खालील बाबीं विषयी महानगरपालिकेस सहकार्य करावे, ही विनंती.
१. मनपा श्वान निवारणगृह येथे असेलेले श्वान / पिछ्छे श्वानाचे पालकत्व स्विकारणे / दत्तक घेणे.
२. श्वान निवारणगृह येथे असलेले मोकाट श्वानांना खाद्य खाऊ घालणे / अन्न धान्य साहित्य अन्नदान करणे.
३. मोकाट श्वानाचे निर्बिडीकरण संख्या वाढवण्यासाठी मदत करणे, ज्यामध्ये छत्राज फार्फट पकडण्यात आलेले मोकाट श्वान महानगरपालिकेकडे स्वाधीन केले जातील.
मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्देशानुसार छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिका हद्दीत मोकाट श्वानाबाबत हेलपलाईन क्र. ९४२१६६४५१४ अथवा csmsahdgmil.com या ईमेल व्दारे संपर्क करावा.

स्वाक्षरीत
(कल्पिता पिंपळे)
अतिरिक्त आयुक्त - २
छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिका

आपत्कालीन परिस्थितीत त्वरित प्रतिसाद देण्याच्या दृष्टीने संबंधित अधिकाऱ्यांना आवश्यक सूचना दिला. याशिवाय, पूर्णा रेल्वे स्थानकावर ‘अमृत स्टेशन’ योजनेअंतर्गत सुरू असलेल्या विकासकामांची पाहणी करण्यात आली. प्रवाशांच्या सोयीसुविधा, कामांची गुणवत्ता व प्रगती यांचा आढावा घेत कामे वेळेत व दर्जेदारीत पूर्ण करण्याच्या सूचना संबंधित अधिकाऱ्यांना देण्यात आल्या.या दौऱ्यावेळी नांदेड विभागातील विविध विभागांचे वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते. नांदेड विभाग प्रवासी सुविधा, सुरक्षितता आणि पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी सातत्याने कटिबद्ध असल्याचे यावेळी नमूद करण्यात आले.

